

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/77/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118202391
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2118202391.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a súdkyň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci navrhovateľa: L. V., nar. XX.X.XXXX, adresa O., t. č. O., U. XX, zastúpený advokátkou: JUDr. Milota Klemaničová, so sídlom Pezinok, Dr. Bokesa 17, proti oprávnenému na výživné: U. J., nar. XX.XX.XXXX, adresa O., O. XX, zastúpeného spoločnosťou: Bardač s.r.o., IČO: 47243252, so sídlom Bratislava, Lovinského 22, o zníženie výživného, na odvolanie navrhovateľa a oprávneného na výživné proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 31Pc/6/2018 - 232 zo dňa 22.3.2019, t a k t o

r o z h o d o l :

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. znížil výživné navrhovateľa na oprávneného na výživné s účinnosťou od 13.3.2018 do 9.5.2018 na sumu 60,- Eur mesačne a s účinnosťou od 10.5.2018 na sumu 80,- Eur mesačne, ktoré výživné je navrhovateľ povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám oprávneného na výživné, výrokom II. vo zvyšku návrh na zníženie výživného zamietol, výrokom III. týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 11C/110/2016-156 zo dňa 3.11.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/61/2017-222 zo dňa 10.5.2017, v časti výšky výživného a výrokom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a ods. 3 Zákona o rodine.

3. Vecne súd prvej inštancie vychádzal z tých zistení, že plnoletý U. býva v spoločnej domácnosti s matkou a mladším bratom, ktorý je študentom strednej školy, a voči ktorému majú obaja rodičia vyživovaciu povinnosť. U. je študentom prvého ročníka magisterského štúdia. V konaní prezentované výdavky oprávneného súd posúdil ako dôvodné a primerané s ohľadom na vek a ostatné okolnosti veci v sume vo výške 360,- Eur mesačne (strava 120,- Eur, kozmetika a hygiena 20,- Eur, lieky 30,- Eur, oblečenie 30,- Eur, telefón 10,- Eur, škola 15,- Eur, bývanie 125,- Eur (nájomné 225,- Eur, služby 110,- Eur, elektrina 38,- Eur/ 3 osoby, t.j. 125,- Eur na osobu mesačne, voľný čas a šport 10,- Eur). Ako odôvodnené potreby oprávneného na výživné zohľadňoval jeho základné výdavky, nevyhnutné na štúdium, živobytie, stravu, pričom neuznal výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že oprávnený na výživné je dospelý a životná úroveň ani jedného z rodičov nie je na vysokej úrovni, čomu musia zodpovedať i zohľadňované výdavky oprávneného na výživné, ktoré má výživné pokrývať. Z uvedeného dôvodu neuznal výdavok oprávneného na šport a voľno časové aktivity v sume 40,- Eur, ale len v minimálnej sume 10,- Eur mesačne za účelom nevyhnutnej psychohygieny. Následne taktiež

neuznal výdavok na stravu v sume 170,- Eur, ale len v sume 120,- Eur, a na oblečenie sumu 50,- Eur, ale vychádzal zo sumy 30,- Eur, ktoré považuje za primerané, a z ktorej sumy výdavkov na stravu a ošatenie vychádzal i súd v ostatnom rozhodnutí, v čase ktorého rozhodnutia bol už oprávnený dospelý a rovnako navštevoval vysokú školu, čiže v týchto položkách k zásadným zmenám nedošlo. Obdobne neuznal ako odôvodnený výdavok, výdavok na dopravu v sume 20,- Eur, keďže oprávnený býva a aj navštevuje školu v rámci mesta Trnava, kde vzhľadom na veľkosť mesta je možné prekonávať vzdialenosti aj pešo. Výdavok na lieky v sume 30,- Eur považuje za primeraný vzhľadom na viaceré zdravotné problémy oprávneného (lekárska správa), keď v ostatnom rozhodnutí bol tento výdavok uznaný v sume 25,- Eur, od ktorej doby došlo k istému nárastu cien liekov a súčasne tento výdavok má za preukázaný tiež predloženými pokladničnými blokmi oprávneného. Celkovú sumu uznaných odôvodnených výdavkov na plnoletú osobu vo výške 360,- Eur pritom nepovažuje za vysokú, ani neprimeranú, skôr za naozaj minimálnu sumu, ktorú plnoletý človek potrebuje mesačne na svoje základné výdavky. Dospel tak k záveru, že na strane oprávneného na výživné, nedošlo od posledného rozhodnutia k zásadnej zmene, ktorá by odôvodňovala zmenu výživného. Matka oprávneného v súčasnosti dosahuje príjem v priemere vo výške 802,- Eur mesačne v čistom zo zamestnania a zároveň poberá invalidný dôchodok vo výške 461,40 Eur mesačne, teda príjem matky predstavuje sumu 1.263,40 Eur mesačne (súd neprihliadal na PN matky predloženú na poslednom pojednávaní, keď podobne ako u otca, ide v tomto prípade o dočasnú skutočnosť a matka je naďalej zamestnaná u svojho zamestnávateľa). Príjem matky sa oproti poslednej úprave vyživovacej povinnosti zvýšil, keďže v čase poslednej úpravy dosahovala príjem vo výške 970,- Eur mesačne v čistom (príjem zo zamestnania spolu s invalidným dôchodkom a príspevkom). Navrhovateľ v súčasnosti nepracuje, je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, je dlhodobo práceneschopným od 11.5.2017 doposiaľ a rozhodnutím Sociálnej poisťovne mu bol priznaný invalidný dôchodok s účinnosťou od 10.5.2018 vo výške aktuálne 189,10 Eur mesačne. Žije v prenajatej izbe s príslušenstvom na ulici U. v Trnave, kde platí nájomné spoločne s úhradami za služby v sume 55,80 Eur mesačne (nájomná zmluva). Miera poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť bola Sociálnou poisťovňou posúdená na výšku 45%, pričom v zmysle posudku je uplatniteľný na trhu práce, môže vykonávať prácu primeranú jeho vzdelaniu a schopnostiam, bez nadmernej psychickej a fyzickej záťaže. Aj v čase ostatnej úpravy bol navrhovateľ vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, ale súd vychádzal z jeho potenciálneho príjmu 1.025,- Eur mesačne, ktorý by mohol dosahovať ako obchodný zástupca, nakoľko mal za to, že takýto príjem by mohol dosahovať vzhľadom na možnosti na trhu práce.

4. Súd prvej inštancie mal v konaní preukázané, že u navrhovateľa došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zníženie výšky jeho vyživovacej povinnosti, a to z dôvodu jeho dlhodobých zdravotných problémov, znižujúcich jeho pracovnú schopnosť, ktoré boli preukázané už skôr v priebehu konania (lekárske správy predložené na pojednávaní dňa 4.6.2018), avšak kvantifikované boli až rozhodnutím o priznaní čiastočného invalidného dôchodku. Dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti navrhovateľa tak bolo, že v konaní preukázal svoj zhoršený zdravotný stav, čo je zrejme z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktorým mu bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok.

5. Súd prvej inštancie ďalej uzavrel, že táto zmena pracovnej schopnosti otca existovala už v čase podania návrhu (dňa 13.3.2018), čím má za to, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo u navrhovateľa k zmene pomerov práve týmito znížením jeho pracovnej schopnosti, a už nemohol vychádzať a prihliadať na potenciálny príjem, ktorý by bol schopný dosahovať v minulosti ako obchodný zástupca. Avšak aj vzhľadom na priznaný 45% -ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol súd toho názoru, že navrhovateľ je schopný dosahovať príjem najmenej vo výške minimálnej mzdy (výkonom práce, ktorá nie je nadmerne psychicky a fyzicky zaťažujúca), z ktorej výšky následne súd vychádzal pri určení vyživovacej povinnosti.

6. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že pri pracovnej neschopnosti ide o zmenu dočasnú a nie trvalú a súd na túto zmenu prihliadal len v tom smere, že otec už nie je schopný vykonávať predchádzajúce zamestnanie vzhľadom na jeho pretrvávajúce zdravotné problémy. Stále je však uplatniteľný na trhu práce, čo bolo preukázané rozhodnutím Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku. Navrhovateľ v konaní sám uviedol, že v závislosti od rozhodnutia od Sociálnej poisťovne ohľadne priznania invalidného dôchodku si následne bude hľadať adekvátnu prácu. Svoju snahu sa zamestnať však v konaní deklaroval len tou skutočnosťou, že je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, reálnu snahu nájsť si (akékoľvek) zamestnanie (prípadne pracovať aspoň v minimálnom rozsahu hoc aj z domáceho prostredia, ktorú možnosť privyrobenia vzhľadom na súčasný stav na trhu práce ponúka

viacero spoločností) nepreukázal, aj napriek opakovaným sľubom. Ďalšie trvanie práceneschopnosti zo strany navrhovateľa sa súdu javí ako účelové konanie.

7. Súd prvej inštancie následne uviedol, že znížil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa na plnoletého U. s účinnosťou od 13.3.2018 do 9.5.2018 na sumu 60,- Eur mesačne, teda od podania návrhu až do priznania nároku na invalidný dôchodok. Vychádzal pri určovaní schopností a možností navrhovateľa zo sumy minimálnej mzdy, ktorá v roku 2018 bola vo výške 480,- Eur (NV SR č. 278/2017 Z. z.) po odrátaní dane a odvodov 399,05 Eur a s účinnosťou od 10.5.2018 na sumu 80,- Eur mesačne, keď vychádzal z minimálnej mzdy a priznaného invalidného dôchodku vo výške 184,30 Eur (resp. v roku 2019 189,10 Eur), spolu 584,30 Eur mesačne. Pri určovaní výšky výživného prihliadal aj na tú skutočnosť, že otec má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k už plnoletému synovi Y., pričom v konaní 38P/20/2018 bol vyhlásený rozsudok, ktorým konajúci súd výživné na maloletého Y. znížil s účinnosťou od 13.3.2018 do 9.5.2018 na sumu 40,- Eur a s účinnosťou od 10.5.2018 na sumu 70,- Eur mesačne. Novú výšku vyživovacej povinnosti určoval v rozsahu 20 % až 25 % z potenciálneho príjmu povinného rodiča na všetky jeho vyživovacie povinnosti, v tomto prípade vzhľadom na vek, potreby a výšku výdavkov oprávneného na výživné na hornej hranici uvedeného rozmedzia. Vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol, pretože ani nárast príjmu matky nezbavuje otca povinnosti prispievať podľa svojich schopností a možností na výživu detí a bolo by v rozpore s princípmi spravodlivosti požadovať od matky, aby za cenu mimoriadneho pracovného nasadenia suplovala vyživovaciu povinnosť otca, keď matka napriek priznanej invalidite je schopná pracovať a zabezpečovať tak potreby síce už plnoletých detí, ale stále odkázaných na výživu od rodičov.

8. Súd prvej inštancie na záver k argumentu oprávneného na výživné, že rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku ešte nie je právoplatným, uviedol, že podľa odpovede Sociálnej poisťovne zo dňa 28.2.2019, táto rozhodnutie považuje za doručené dňa 29.1.2019, s tým, že lehota na podanie odvolania plynie navrhovateľovi, ktorý podľa vyjadrení na pojednávaní dňa 22.3.2019 odvolanie nepodal a suma invalidného dôchodku mu už bola doplatená od 10. mája 2018. Z uvedeného dôvodu súd vychádzal z rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku, z ktorého sa už navrhovateľovi reálne i vypláca invalidný dôchodok, a ktorého spochybnenie oprávneným tak nepovažuje za v tejto chvíli akokoľvek relevantné. V konaní nevykonával dokazovanie ďalšími navrhovanými dôkazmi, nakoľko to považuje za nevhodné a skutkový stav má za dostatočne preukázaný vykonaným dokazovaním a ďalšie dokazovanie nepovažoval za nevyhnutné.

9. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania

10. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ i oprávnený na výživné.

11. Navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu žiadal, aby súd druhej inštancie zmenil výrok napadnutého rozsudku a zaviazal otca k úhrade výživného voči synovi U. maximálne vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa alebo vo výške 30,- Eur mesačne. Poukázal na to, že súd prvej inštancie v nedostatočnej miere zohľadnil fakt, že v čase od mája 2017 doposiaľ mal a zo zákona mohol mať len príjem z nemocenského zabezpečenia, ktorý po roku trvania práceneschopnosti zo zákona stratil (v máji 2018; z dôvodu uplynutia jedného roka trvajúcej práceneschopnosti) a po tom, čo dočasne poberal sociálnu dávku (dávku v hmotnej núdzi) vo výške 96,30 Eur, mu bol na prelome rokov 2018/2019 priznaný čiastočný invalidný dôchodok vo výške 189,10 Eur. Nie je teda správne, či opodstatnené tvrdenie súdu konštatované v odôvodnení rozsudku, že by navrhovateľ disponoval nepretržite priemerným mesačným príjmom 300,- Eur. Takýto stav trval len do mája 2018. Od vtedy boli jeho príjmy zásadne nižšie a v súčasnosti predstavuje jeho mesačný príjem sumu 189,10 Eur mesačne.

12. Odvolateľ ďalej poukázal na to, že v rámci možností, ktoré mal, sa bol informovať na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Tmava (ďalej len „Úrad práce“) na možnosť zamestnania, rekvalifikácie. Úrad práce pre neho žiadnu vhodnú ponuku práce nemal, a jeho osobu inak ani neriešil, pretože je práceneschopný. Až po ukončení práceneschopnosti sa môže navrhovateľ legálne zamestnať, resp. absolvovať rekvalifikačný kurz. Z uvedeného dôvodu preto navrhovateľ nemohol počas svojej práceneschopnosti ani nič sľúbiť, ani sľub nedodržať. Má za to, že súd prvej inštancie uvádza ako

jeden z dôkazov oznámenie Úradu práce zo dňa 22.2.2019, pričom súd ho v napadnutom rozhodnutí v dostatočnej miere nezohľadnil a ani tento svoj záver nezodôvodnil. Pokiaľ je z obsahu vyjadrenia správneho orgánu zjavné, že počas trvania práceneschopnosti sa osoba nemôže zamestnať a ani rekvifikovať, nebolo možné a ani nie je možné od nej vyžadovať, aby tak učinila a zohľadňovať potencionálny príjem zo zamestnania otca pri určení výšky vyživovacej povinnosti.

13. V ďalšom navrhovateľ poukázal na to, že jeho životná úroveň postupne klesala a jeho peňažné príjmy nepostačujú vykryť ani jeho elementárne osobné životné náklady. Má za to, že súd prvej inštancie aj napriek dôkazne preukázanému skutkovému stavu paradoxne určil nižšie výživné (60,- Eur) za obdobie, v ktorom mal vyšší príjem (cca 300,- Eur mesačne z titulu nemocenského) a pre obdobie počínajúc od 10.5.2018, od kedy bol otcovi so spätnou účinnosťou priznaný čiastočný invalidný dôchodok vo výške 189,10 Eur, súd určil vyššie výživné na úrovni 80,- Eur. Považuje pritom za nevykonateľné zaviazat' ho k úhrade výživného vo výške 80,- Eur pri jeho mesačnom prijme 189,10 Eur (v súčasnosti priznaný čiastočný invalidný dôchodok) pričom súd prvej inštancie v čase rozhodovania mal preukázateľne vedomosť o tom, že prebieha paralelne na Okresnom súde v Trnave ďalšie súdne konanie ohľadom zníženia výživného vo vzťahu k mladšiemu synovi Y. (sp. zn. 38P/201/2018). V rámci tohto konania ho súd zaviazal k úhrade výživného v prospech syna Y. vo výške 70,- Eur. Pokiaľ má teda mesačne uhrádzať spolu sumu 150,- Eur na výživnom v prospech oboch svojich synov, zostane mu na jeho živobytie suma 39,10 Eur. Súd aj napriek jeho tvrdeniam a predloženým následným lekárske správam neakceptoval fakt, že sa odvtedy jeho zdravotný stav naďalej zhoršoval a zhoršuje, o čom svedčí okrem iného aj hospitalizácia v januári tohto roku a ďalšia, odborným lekárom odporúčaná naplánovaná hospitalizácia na september 2019, ktoré by neboli potrebné, pokiaľ by sa jeho zdravotný stav zlepšoval. Pri pochybnosti o relevantnosti jeho práceneschopnosti, mohol oprávnený na výživné, jeho právny zástupca či súd prvej inštancie iniciovať nariadenie znaleckého dokazovania, resp. iného spôsobu dokazovania ohľadom jeho zdravotného stavu. Pokiaľ účastníci konania nenavrhlí vykonať tomu zodpovedajúci dôkaz, a ak ošetrujúci lekár (a to nie jeden) vysloví/rozhodne, že sú dané dôvody práceneschopnosti a otec túto v rámci súdneho konania riadne vydokladuje, všetci ostatní zainteresovaní sú povinní túto skutočnosť zobrať na vedomie a bez ďalšieho nespochybňovať bez akýchkoľvek vecných argumentov. Vyslovenie súdom prvej inštancie názor, že ďalšie trvanie práceneschopnosti z jeho strany sa javí ako účelové.... považuje len za nevyargumentovaný intuitívny názor súdu.

14. V závere odvolateľ poukázal na to, že deti majú podľa zákona zdieľať životnú úroveň svojich rodičov. Ak je vysoká, tak vysokú, ak je nízka, tak nízku. Žiaden rodič nie je povinný zvyšovať životnú úroveň svojich plnoletých detí, najmä ak ju sám nemá zo zdravotných dôvodov. Syn dosahuje aj popri štúdiu na vysokej škole mesačne príjem vyšší než má otec. To, že syn si môže dovoliť vynakladať peňažné prostriedky na úhradu svojich nadštandardných nákladov svedčí len o podstatne vyššej životnej úrovni syna, než má otec. Otec nemá peňažné prostriedky ani na lieky a potrebnú liečbu. Má za to, že pokiaľ by mal plniť záväzok uložený výrokom súdu, musí si nevyhnutne zabezpečiť vyšší príjem tak, že sa nelegálne zamestná. Ak by tak urobil, porušoval by liečebný poriadok a teda v konečnom dôsledku právne predpisy. Preto považuje napadnutý rozsudok za nevykonateľný a v rozpore so zákonom.

15. Navrhovateľ ako odvolateľ si vzhľadom na to, že sa v jeho prípade jedná o zastúpenie na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, uplatňuje priznať náhradu trov odvolacieho konania. K svojmu odvolaniu pripojil aktuálne potvrdenie o pretrvávajúcej práceneschopnosti .

16. Oprávnený na výživné odvolacím návrhom žiadal odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I. a III. zmeniť tak, že návrh na zníženie výživného zamietne a žiadnemu z účastníkov neprizná právo na náhradu trov odvolacieho konania. Dôvodil tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Predovšetkým poukázal na to, že v danom prípade nebolo jednoznačne preukázané, že došlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu doterajšej úpravy výživného pre oprávneného na výživné. Podľa oprávneného na výživné, zdravotné problémy povinného, ktoré mali viesť k uznaniu invalidity, ako je zrejme z lekárskech potvrdeniach predložených súdu, si zapríčinil buď sám (úzkostne depresívna porucha z prebiehajúceho trestného konania pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby - záznam z mája 2018), t. j. ide len o dôsledok vlastnej protiprávnej činnosti povinného, alebo sú tak subjektívneho charakteru, že sa nedajú nijako overiť (napr. bolesť chrbta) a tak sa javí, že si ich navrhovateľ mohol vymyslieť. Táto úvaha nie je svojvoľná, ale vychádza z jeho doterajšej skúsenosti

s navrhovateľom, čo bolo konštatované aj súdom a síce, že sa snaží svoju vyživovaciu povinnosť relativizovať. Konkrétne, z úradnej činnosti je okresnému súdu známe, že v prípade brata oprávneného na výživné, p. Y. J. súd konštatoval o navrhovateľovi, že „si odporuje vo svojich vyjadreniach, keď na jednej strane tvrdí, že si musí nájsť lepšie platenú prácu vzhľadom na svoje vyživovacie povinnosti a na druhej strane je dobrovoľne nezamestnaný a poberá štátnu dávku namiesto toho, aby prijal prácu s porovnateľným príjmom ako mal u posledného zamestnávateľa. Súd je toho názoru, že ak by mal otec skutočne záujem podieľať sa na výžive svojich detí, prijal by akúkoľvek prácu, aby nebol odkázaný na dávku v nezamestnanosti“ (rozsudok z 23. januára 2017, č. k. 19P/33/2016-96).

17. V ďalšom odvolateľ poukázal na to, že ani na jedinom z pojednávaní v danej, ani iných veciach, v ktorých sa navrhovateľ zúčastňuje, či už ako navrhovateľ alebo ako obvinený, sa nijako nikdy neprejavili dôsledky jeho údajnej choroby, pre ktorú je invalidný. Už len zo situácie, že na pojednávania sa bez problémov navrhovateľ ustanovíť môže a nerobí mu to žiaden problém sa javí, že v skutočnosti nie je práceneschopný, ale sa tak len snaží javiť a v tomto smere sa mu javilo ako potrebné vypočuť ošetrujúceho lekára k skutočnému zdravotnému stavu navrhovateľa a k vylúčeniu možností, že ide o simulované správanie. Podľa neho je u navrhovateľa trvalo prítomná snaha (ako sa len dá) vyhnúť sa vyživovacej povinnosti voči svojim deťom nad rámec zákonného minima, čo sa prejavovalo už v minulosti a aktuálne sa prejavuje v snahe prezentovať sa ako invalidný dôchodca, ktorý nemôže plno pracovať, ale ak by aj mohol, tak je aktuálne (od mája 2017) práceneschopný. Ako príklad, napriek tomu, že po priznaní invalidného dôchodku navrhovateľovi bol predmetný invalidný dôchodok doplatený dodatočne v sume rádovo niekoľko tisíc eur, navrhovateľ mu na výživné z tejto sumy nesplatil na dlžnom výživnom ani jediné euro, pričom si svoju povinnosť plní mesačne stále vo výške 30,- EUR s odôvodnením, že je práceneschopný.

18. Odvolateľ poukázal tiež na to, že okresný súd mal vykonať dôkaz výsluchom ošetrujúceho lekára navrhovateľa, MUDr. T. T., W. XX, O., aby objasnil dôvody PN navrhovateľa, či sa jedná o trvalý stav, prípadne kedy tento stav pominie a aby objasnil, čo je navrhovateľovi z hľadiska zdravotného stavu, keďže má ísť o iné skutočnosti zdravotnej povahy, než sú tie, pre ktoré mal byť navrhovateľ uznaným invalidným. Mal by byť vypočutý tiež k otázkam, do akej miery si navrhovateľ môže dané zdravotné problémy vymýšľať (t. j. do akej miery sú medicínske zistenia lekára výsledkom objektívnych pozorovaní v kontexte poznatkov medicíny a do akej miery lekár vychádza z tvrdení pacienta), pretože v správaní navrhovateľa sa v minulosti objavila tendencia stavať sa do inej pozície, než zodpovedala jeho zdravotnému stavu a tak navrhovateľ sám môže mať záujem vyhnúť sa vyživovacej povinnosti vo vzťahu k oprávnenému na výživné. Tým, že okresný súd uvedený dôkaz nevykonal, nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Okresný súd potom nedostatočne vychádzal z reálnych zárobkových a majetkových možností navrhovateľa. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR - rozsudok z 20.2.2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018. V konaní tak nebolo jednoznačne preukázané (a v tomto smere zaťažovalo dôkazné bremeno navrhovateľa), že zníženie príjmu na jeho strane je skutočne objektívne a vzniklo naozaj bez jeho zavinenia.

19. K odvolaniu navrhovateľa sa oprávnený na výživné písomne vyjadril v tom smere, že v danom prípade nebolo jednoznačne preukázané, že došlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala akúkoľvek zmenu doterajšej úpravy výživného. S podaným odvolaním navrhovateľa nesúhlasí, pretože z dôvodov, pre ktoré sám podal odvolanie sa domnieva, že nie je dôvod na žiadne zníženie výživného, ani na sumu 80,- Eur mesačne, a už vôbec nie na sumu 30,- Eur mesačne. V skutočnosti je názoru, že nebolo jednoznačne preukázané (a v tomto smere zaťažovalo dôkazné bremeno navrhovateľa), že zníženie príjmu na strane navrhovateľa je skutočne objektívne a vzniklo naozaj bez jeho zavinenia. Vychádza z doterajšej skúsenosti s navrhovateľom, ktorá sa prejavuje u navrhovateľa snahou (ako sa len dá) vyhnúť vyživovacej povinnosti voči svojim deťom nad rámec zákonného minima s odôvodnením, že už nemôže pracovať, ale ak by aj mohol, tak je aktuálne práceneschopný. Ako príklad, napriek tomu, že po priznaní invalidného dôchodku navrhovateľovi bol predmetný invalidný dôchodok doplatený dodatočne v sume rádovo niekoľko tisíc eur, navrhovateľ oprávnenému na výživné z tejto sumy nesplatil na dlžnom výživnom ani jediné euro, pričom si svoju povinnosť plní mesačne stále vo výške 30,- Eur s odôvodnením, že je práceneschopný.

20. K odvolaniu oprávneného na výživné sa navrhovateľ prostredníctvom právneho zastúpenia vyjadril písomne s tým, že od počiatku tvrdí, že k splneniu základnej hmotnoprávnej podmienky pre rozhodovanie súdu o zmene o výške vyživovacej povinnosti zo strany otca voči svojmu synovi

došlo. Túto skutočnosť jednoznačne preukázal, pričom podstatná zmena pomerov bola objektivizovaná rozhodnutiami správnych orgánov a Sociálnej poisťovne. Podstatná zmena v pomeroch, ktorá nastala od posledného rozhodnutia súdu z roku 2017 vo veci úpravy vyživovacej povinnosti trvá už dlhodobo, pričom jeho nepriaznivý zdravotný stav je zjavne tak zásadný, že je málo pravdepodobné, že sa podstatným spôsobom v krátkej dobe zlepší. Jeho príjem je momentálne mesačne 189,10 Eur, a to je ten zásadný dôvod, pre ktorý je schopný pri dvoch vyživovacích povinnostiach uhrádzať výživné vo výške maximálne 30,- Eur v prospech každého syna. Pokiaľ by mal priznaný vyšší invalidný dôchodok, alebo pokiaľ by mal nárok na poberanie iných sociálnych dávok, či podporu, mohol by uhrádzať výživné vo vyšších sumách. Tvrdenia oprávneného na výživné, že by sa ani na jednom pojednávaní, na ktorom sa zúčastňuje, nijako neprejavili následky jeho údajnej choroby, pre ktorú je invalidný, považuje za zavádzajúce a tendenčné. Má za to, že súd v dostatočnej miere zistil a objasnil skutkový stav veci a že fyzická účasť ošetrojúceho lekára na pojednávaní ako svedka nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť závery dokazovania. Lekárske závery, invalidita atď. totiž nie sú založené na hodnotení len jedného lekára ale viacerých, okrem iného aj posudkového lekára Sociálnej poisťovne. V prevyšujúcej časti svojho stanoviska sa odvoláva na obsah svojho odvolania, ktoré podal proti napadnutému rozsudku.

21. K doručenému vyjadreniu oprávneného na výživné k odvolaniu navrhovateľa sa navrhovateľ tiež vyjadril. Poukázal, že vyjadrenie oprávneného na výživné k jeho odvolaniu neobsahuje žiadne nové argumenty a tvrdenia. Z dôvodu hospodárnosti a účelnosti konania len poukazuje na obsah svojich predchádzajúcich podaní. Svoje vyjadrenia dopĺňa o aktualizáciu Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti, ktoré bolo pôvodne vystavené dňa 16.11.2018, z čoho je zrejmé, že jeho práceneschopnosť trvá.

22. K doručenému vyjadreniu navrhovateľa sa vyjadril oprávnený na výživné, pričom sa pridrižiava svojho odvolania a ostatných doterajších podaní, na ktoré v celom rozsahu odkazuje.

23. Ku vyjadreniu oprávneného na výživné sa vyjadril navrhovateľ, pričom len opakovane odkazuje na svoje predchádzajúce podania.

24. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektmi - účastníkmi (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že obe odvolania majú zákonné náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné ako vecne správny potvrdiť (, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

25. Navrhovateľ podal odvolanie voči napadnutému rozsudku, ktorým mu bola znížená vyživovacia povinnosť na oprávneného a to v rozsahu výšky zníženého výživného nad rámec minimálneho výživného, na ktorú výšku minimálneho výživného žiadal znížiť mu ostatnú určenú vyživovaciu povinnosť voči oprávnenému, keď súd prvej inštancie mu plne nevyhovel. Oprávnený napadol rozsudok v čiastočne vyhovujúcej časti, keďže návrh žiadal v celom rozsahu zamietnuť.

26. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel v podstatnom k správny skutkový záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatneného nároku a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa v základnom (kľúčovom) stotožňuje s odôvodnením účastníkmi napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty oboch účastníkov nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu ani

jednému z odvolateľov. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada už len reagovať na zásadnú odvolaciu argumentáciu účastníkov.

27. Vychádzajúc z výsledkov súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v danej veci sú splnené podmienky pre zníženie výživného navrhovateľa na oprávneného (jeho plnoletého syna), ale nie v rozsahu, ako to žiadal navrhovateľ.

28. Navrhovateľ založil odvolaciu argumentáciu na tom, že vzhľadom na svoju dlhodobú práceneschopnosť sa nemôže zamestnať, ani rekvalifikovať, k čomu bude môcť pristúpiť až po ukončení práceneschopnosti, čo podľa odvolateľa vyplýva i z oznámenia príslušného úradu práce, kde je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie (oznámenie zo dňa 26.2.2019 - č. I. 217 spisu).

29. Zhora uvedenému argumentu navrhovateľa skutočne nemožno oponovať, na druhej strane ale nie je možné ponechať bez povšimnutia skutočnosť, že schopnosť navrhovateľa vykonávať sústavné zamestnanie či inú zárobkovú činnosť, je zachovaná, a to aj napriek jeho dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu. Táto schopnosť tak logicky musela byť zachovaná aj v rozhodnom období predmetného konania a to i napriek čiastočnej invalidite navrhovateľa a jeho dočasnej pracovnej neschopnosti v rozhodnom období pre predmetné konanie, pokiaľ z prognózy podľa odborného posudku o invalidite vyplýva, že miera poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť je 45% a navrhovateľ môže vykonávať prácu v prostredí bez nadmernej fyzickej a psychickej záťaže, primeranú jeho vzdelaniu a schopnostiam. Navrhovateľ tak, i keď poberateľ invalidného dôchodku, ktorý ale je schopný vykonávať pracovnú činnosť, hoci s istými obmedzeniami, má za povinnosť snažiť sa zabezpečiť si akékoľvek pracovné miesto, ktoré by mu umožnilo riadne platiť výživné, bez ohľadu na to, či ide o viac, či menej atraktívne pracovné ponuky. Navrhovateľ je iba obmedzený vo výbere pracovnej pozície, nie však vo výkone sústavného povolania. Preto aj napriek určitým zdravotným obmedzeniam je v silách navrhovateľa na výživu oprávneného (svojho už plnoletého syna sústavne pripravujúceho sa na budúce zamestnanie) prispievať, ku ktorému cieľu po ukončení dočasnej práceneschopnosti bude musieť prejsť patričnú aktivitu. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že navrhovateľ sa nachádza v dočasnej pracovnej neschopnosti, ku ktorej dĺžke sa nevedel vyjadriť ani ošetrojúci lekár, pretože danou práceneschopnosťou vyživovacia povinnosť rodičov voči ich deťom nezaniká, a ani sa nijako neprerušuje. Rodičia majú voči deťom vyživovaciu povinnosť aj v čase choroby, rovnako ako v prípadoch, keď s nimi nežijú v spoločnej domácnosti.

30. Odvolací súd v žiadnom prípade nechce zjednodušovať situáciu navrhovateľa, ktorý má za to, že za súčasnej situácie spôsobenej dočasnou pracovnou neschopnosťou, ktorá trvá počas prevažnej doby tohto konania, nie schopný na navrhovateľa platiť viac než minimálne výživné, s takýmto návrhom zníženia ale nemôže súhlasiť. Podľa tunajšieho súdu čiastočná invalidita a dočasná pracovná neschopnosť navrhovateľa bola súdom prvej inštancie napadnutým rozsudkom v rozsahu zníženia výživného na oprávneného zohľadnená tomu zodpovedajúcim spôsobom. Nebolo totiž možné nepostrehnúť, že navrhovateľ, ktorý žije sám, najskôr v prenajatom byte s nájomným 300,- Eur mesačne v období od 1.5.2012 do 14.7.2018 (nájomná zmluva č. I. 41 spisu), t. j. čiastočne i počas predmetného konania, ktoré začalo podaním návrhu na súd dňa 13.3.2018, následne v prenajatej izbe za 55,80 Eur od 14.7.2018 (nájomná zmluva č. I. 94 spisu), ktorý nájom bol dojednaný do 31.7.2019, podľa dokladov nachádzajúcich sa v súdnom spise do 31.3.2018 poberal v rozhodnom období len nemocenské dávky v priemere zaokrúhlene v sume 330,- Eur mesačne do 21.3.2018 (potvrdenie Sociálnej poisťovne zo dňa 10.5.2018), následne na základe rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava zo dňa 19.7.2018 (č. I. 86 spisu) už len dávky v hmotnej núdzi za mesiac jún 2018 1,50 Eur, za mesiac júl 2018 152,10 Eur a od mesiaca august 2018 96,30 Eur mesačne, a podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 21.12.2018 (č. I. 182 spisu) bol navrhovateľovi priznaný čiastočný invalidný dôchodok v sume 184,30 Eur mesačne a od 1.1.2019 v sume 189,10 Eur mesačne, čo nemohlo pokryť ani jeho základné pravidelné mesačné výdavky ako sú bývanie, strava, ošatenie a pod. a tiež ani navrhovateľom platené výživné na dve deti po 30,- Eur mesačne. Argumentácia navrhovateľa založená len na tvrdení, že mu čiastočne pomáhali príbuzní a iní ľudia (bližšie nekonkretizovaní), bez skonkrétnenia rozsahu tejto pomoci a tiež len všeobecného tvrdenia o požičiavaní si peňazí neobstojí. Vzhľadom na sporový charakter tohto konania bolo totiž povinnosťou práve navrhovateľa preukazovať svoje tvrdenia a pomery. Uvedené okolnosti navrhovateľ nepreukázal ani v odvolacom konaní, čo mohol, ale len za situácie, že ich dovtedy bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť (§ 366 CSP). Vyživovacia povinnosť k dieťaťu je pritom prvoradou povinnosťou rodiča, ktorej plnenie má prednosť pred inými povinnosťami a nemožno

sa jej zbaviť ani s poukazom na už minulé a aj aktuálnu majetkovú a sociálnu situáciu povinného rodiča, navyše v danom prípade hodnoverne nepreukázanú, keďže deklarované a notoricky známe výdavky navrhovateľa prevyšujú jeho príjem. Tým potom nemohla byť zohľadnená ani dlhodobšia práceneschopnosť navrhovateľa, ktorá mu ma brániť zamestnať sa, navyše za situácie, že je len dočasná.

31. Súd prvej inštancie potom správne vychádzal z potencionálneho príjmu navrhovateľa, ktorý v rozsahu minimálnej mzdy je skutočne najmenej čo môže zamestnanec zaradený do pracovnej činnosti zarobiť, čím nie je vylúčená možnosť i príjmu vyššieho, ktorý by navrhovateľ i vzhľadom na svoje zdravotné obmedzenie mohol dosiahnuť, samozrejme i následným zohľadnením jeho čiastočnej invalidity, keď od priznania mu čiastočného invalidného dôchodku k tomuto potencionálnemu príjmu súd pripočítal aj dôchodkovú dávku, preto je výživné od uvedenej doby určené vo vyššom rozsahu.

32. K argumentom oprávneného odvolací súd uvádza, že i vzhľadom na skutočne oprávnené výdavky, pri vyzdvihnutí snahy samotného oprávneného a predovšetkým jeho matky, ktorá i vzhľadom na vážne ochorenie, ktoré sa stalo následkom jej invalidity, aktívnym zapojení do pracovného procesu sa tak snaží zabezpečiť pokrytie rodinných výdavkov ako i potrieb jej oboch študujúcich synov, ku ktorým má rovnako vyživovaciu povinnosť i navrhovateľ, nemohlo byť k nim prihliadnuté. Navrhované dokazovanie, vzhľadom na právne posúdenie veci súdom prvej inštancie by bolo skutočne nehospodárne, pretože jeho výsledky by i tak neovplyvnili výsledok konania, keďže prvoinštančný súd za daného stavu vychádzal z potencionálneho príjmu oprávneného po zohľadnení jeho čiastočnej invalidity, ktorá je nesporná.

33. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

34. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

35. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie.

Podľa štvrtej časti CMP (§ 370 až 391) sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP). Podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých upravuje vyhl. MS SR č. 207/2016 Z.z.